

Dars rejasi: “Kadrlar korrupsiyasi va uni bartaraf etish mexanizmlari, korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari va asosiy yo‘nalishlari”

Mavzu: Kadrlar korrupsiyasi va uni bartaraf etish mexanizmlari, korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari va asosiy yo‘nalishlari

Dars vaqti: 1 soat 20 daqiqa

Maqsad:

- Kadrlar korrupsiyasining mohiyati, turlari, sabablari va oqibatlarini tushuntirish.
- Kadrlar korrupsiyasini bartaraf etishga qaratilgan mexanizmlar, monitoring va tahlil usullari haqida bilim bermoq.
- Korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari, korrupsiyaga qarshi kurashishdagi qonunchilik va javobgarlik turlari, xalqaro antikorrupsion tashabbuslar haqida o‘quvchilarga ma’lumot berish.
- Talabalarda korrupsiyaga qarshi ta’sirchan mexanizmlar va qonunchilikni yoritishda samarali ishlash ko‘nikmalari paydo qilish.

Kutilayotgan natijalar:

- Talabalar kadrlar korrupsiyasini, uning turlari va sabablarini aniqlash, ularning oqibatlarini baholash imkoniyatiga ega bo‘ladilar.
- Kadrlar korrupsiyasini bartaraf etishga qaratilgan mexanizmlarni va monitoring usullarini tushunishadi.
- Korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari, shaffoflikni oshirish va korrupsiyaga qarshi kurashishga oid qonunchilik bo‘yicha to‘liq tushunchaga ega bo‘ladilar.
- Xalqaro antikorrupsion tashabbuslarni va ularning ahamiyatini baholay olishadi.

Metodlar:

1. **Ta'limiy suhbat (leksiya):** Kadrlar korrupsiyasi, uning sabablari, turlari va oqibatlari, korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari.
 2. **Blits-so'rov:** Oquvchilarning ma'lumotlarni qanday qabul qilganini tekshirish va tezkor fikrlar olish.
 3. **Keys-stadi (masala va kazuilar):** Qaysi bir holatlarda kadrlar korrupsiyasi va korrupsion jinoyatlar sodir bo'lgani, ularning oldini olish uchun qanday mexanizmlar ishlatish kerak.
 4. **Gruppaviy muhokama:** Kadrlar korrupsiyasini bartaraf etish strategiyalari, korrupsion jinoyatlarning oldini olish yo'nalishlari va korrupsiyaga qarshi kurashishdagi amaliy strategiyalarni muhokama qilish.
 5. **Rolli uyinlar:** Korrupsiyaga qarshi kurashish mexanizmlarini amalga oshirishga oid holatlarni ko'rsatish.
-

Foydalanadigan materiallar:

1. **Prezentatsiyalar:** Kadrlar korrupsiyasining turlari, sabablari, oqibatlari, korrupsion jinoyatlar va ularni oldini olish shakllari.
 2. **Qonun hujjatlari:** Jinoiy, ma'muriy va fuqarolik-huquqiy javobgarlikka oid qonunchilik.
 3. **Keys-stadilar:** Kadrlar korrupsiyasini aniqlash va bartaraf etishga oid misollar.
 4. **Videolar:** Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha qonunchilik va xalqaro tashabbuslar haqidagi videomateriallar.
 5. **Savol-javoblar:** Blits-so'rov uchun savollar va javoblar.
-

Darsning qismlari:

1. Darsning kirish qismi (10 daqiqa):

- **Dars maqsadi va kun tartibini taqdim etish.**
- **Kirish suhbat:**
 - Savol: "Kadrlar korrupsiyasini tushunishda qanday nuqtalar muhim?"

- "Korrupsion jinoyatlar va ularning oldini olishning asosiy shakllari haqida qanday fikrdasiz?"

- **Dars maqsadi va ahamiyatini tushuntirish.**

2. Kadrlar korrupsiyasining mohiyati va turlari (20 daqiqa):

- **Kadrlar korrupsiyasining ta'rifi:**

- Nima uchun kadrlar korrupsiyasi xususiy va davlat sektorlarida muammoga aylanmoqda?

- **Kadrlar korrupsiyasining turlari:**

- Mehnat shartnomalarining buzilishi.

- Davlat xizmatchilarining shaxsiy manfaatlarini oldinga surish.

- Poraxo'rlik, davlat xizmatlaridagi lavozimlardan noto'g'ri foydalanish.

- **Kadrlar korrupsiyasining sabablari:**

- Iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy omillar.

- Boshqaruvning shaffofsizligi va madaniy omillar.

3. Kadrlar korrupsiyasining oqibatlari va monitoring mexanizmlari (20 daqiqa):

- **Kadrlar korrupsiyasining oqibatlari:**

- Ijtimoiy adolatsizlik, ishonchning kamayishi.

- Iqtisodiy rivojlanishga to'sqinlik va davlat boshqaruvining legitimligiga tahdid.

- **Monitoring mexanizmlari:**

- Hukumat va davlat organlarining kadrlar korrupsiyasini aniqlashdagi rollari.

- Davlat organlarida korrupsiyaga qarshi monitoring tizimini yo'lga qo'yish.

- **Keys-stadi:** Korrupsiyaga qarshi monitoring tizimining samarali ishlagan holatlari.

4. Korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari va yo'nalishlari (20 daqiqa):

- **Korrupsion jinoyatlar ta'rifi:**

- Nima uchun korrupsiya jinoyat sifatida baholanadi?

- **Korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari:**

- Shaffoflikni oshirish va ishonchni tiklash.
- Biznes va davlat sektorlarida aniq va ochiq qonunlar.
- Qonunchilikni buzganlik uchun javobgarlik: jinoiy, ma'muriy va fuqarolik-huquqiy javobgarlik turlari.
- **Korrupsion jinoyatlarning oldini olish yo'nalishlari:**
 - Qonunchilikni kuchaytirish va uning ijrosini ta'minlash.
 - Davlat va xususiy sektorlarda shaffoflikni ta'minlash.
 - **Gruppaviy muhokama:** Jinoiy va ma'muriy javobgarlikning o'zaro farqlari va yoshlarning ta'siri.

5. Xalqaro antikorrupsion tashabbuslar va konvensiyalar (15 daqiqa):

- **Xalqaro antikorrupsion tashabbuslar:**
 - BMTning antikorrupsion konvensiyasi.
 - Transparency International va boshqa xalqaro tashkilotlar.
- **Xalqaro va milliy standartlar:**
 - Xalqaro va milliy qonunchilikning korrupsiyaga qarshi kurashishdagi rolini tushuntirish.
- **Savol-javob:**
 - "Xalqaro antikorrupsion standartlarning davlat tizimidagi ahamiyati qanday?"

6. Blitz-so'rov va xulosalar (10 daqiqa):

- **Blitz-so'rov:**
 - "Kadrlar korrupsiyasi turlarini aniqlash."
 - "Korrupsion jinoyatlarning oldini olishning qanday shakllari bor?"
- **Xulosa:**
 - Talabalarning darsdan olingan bilimlarini takrorlash va umumiy xulosalar.

7. Darsni yakunlash (5 daqiqa):

- **Savol-javob sessiyasi:** Studentlardan savollar olish va ularga javob berish.
- **Uyga vazifa:**
 - Kadrlar korrupsiyasini kamaytirishga qaratilgan amaliyot ishi yoki tadqiqot.

Qisqacha xulosa:

Bu dars talabalarga kadrlar korrupsiyasining mohiyati, turlari, sabablari va oqibatlarini aniqlashga yordam beradi. Shuningdek, korrupsion jinoyatlarning oldini olish shakllari, xalqaro antikorrupsion tashabbuslar va ularga oid qonunchilik bilan tanishishga qaratilgan.